

Sanering for salmonella – igen igen

Indkøb af kalve fra en positiv besætning sendte Toftegården ud i salmonellasanering for anden gang.

Af kvægfagdyrlæge Betina B. Tvistholm, SEGES Kvæg

På Toftegården ved Glamsbjerg kæmpede man i flere år imod Salmonella Dublin, og i starten af 2015 var bedriften endelig fri. Desværre varede glæden kun kort. På trods af stor fokus på smittebeskyttelse modtog besætningsejer Hans Erik Absalonsen få måneder efter i august måned meldingen om, at besætningen igen var positiv for salmonella. Årsagen viste sig at være indkøb af kalve fra en leverandørbesætning, som netop var blevet positiv. Desværre var oplysningen ikke nået ud til Toftegården, før det var for sent. Og ved den efterfølgende test af kalvene via blodprøver var der flere positive kalve. Heldigvis var der i forbindelse med den første sanering implementeret tiltag for at udrydde og holde salmonella ude af besætningen. Disse tiltag betød, at Toftegården i december måned 2015 igen kunne placeres i niveau 1.

Ny starterstald

Men på Toftegården hviler man ikke på laurbærrene. Næste skridt er at bygge en ny starterstald, hvor der er tænkt meget over smitteveje og på at nedsætte smitterisikoen for den enkelte kalv i det nye byggeri. Tegningerne er klar, og princippet i den nye stald bliver alt ind/alt ud med en cyklus på 16 uger. Det vil sige, at kalvene indsættes hver 4. uge og tilbringer 16 uger i stalden. Der vaskes ned efter hvert hold, og det hele sættes i blød. Der indbygges en buffer kapacitet i form af fem kalvehytter ud for hver sektion. Disse kan benyttes til isolation af syge dyr. Der fodres i krybber med mulighed for at skålefodre. I hver sektion skal der gå 170-180 kalve med 12-13 kalve i hver boks, som etableres med faste skillevægge.

Toftegårdens tiltag mod salmonella:

- Indkøbsprocedurer: indkøb af dyr fra både faste leverandører samt via handelsmand. De kalve, der indkøbes, er alle kalve fra leverandører som Hans Eriks dyrlæge Jesper Sønderby har sagt god for med henblik på status. Der kommer således aldrig kalve på Toftegården fra nye leverandører, uden de er godkendt af dyrlægen. Alle Toftegårdens leverandører har været i Salmonellaniveau 1 i minimum 2 år, før der indkøbes kalve fra dem. Sandsynligheden for at de kan være positive er dermed ret lav
- Hans Erik sender information ud til leverandører blandt andet opgørelser over hvordan kalvene klare sig på tilvækst, dødelighed og sundhed. Opgørelserne er anonyme men den enkelte leverandør kan få oplyst data omhandlende kalvene fra sin egen besætning. Der afholdes også leverandørmøder
- De har lavet et scoresystem af døde kalve i besætningen opdelt på leverandør – dødelighed samt tilvækst
- Alle de indkøbte kalve fra de faste leverandører afhentes af Hans Erik – i en altid rengjort trailer. Dog er der INGEN leverandører, der har stillet nogle smittebeskyttende krav til Hans Erik i forhold til deres besætninger. Ud af de 17, der afhentes kalve hos, er der kun udleveringsfaciliteter hos de fire – hos resten skal kalvene hentes inde i stalden. Hans Erik

tager de mest risikofyldte besætninger til sidst – risikovurderingen er Hans Eriks personlige vurdering

- Der er udarbejdet en handlingsplan i samarbejde med dyrlæge Jesper Sønderby, og alle de ansatte kæmper sammen om at udrydde bakterien i besætningen
- Der er blevet ændret på arbejdsrutiner, hvor også indførelse af Lean i forhold til smittebeskyttelse har været en stor hjælp.
- Der er arbejdsstøvler og gæstestøvler til rådighed samt etableret støvledesinfektion
- Procedurer for starterboksene er: når de er tomme, tømmes de, brændes med ukrudtsbrænder, efterfølgende desinfektion med hydratkalk, står tomme 1-2 dage og strøes herefter godt.
- Ingen flytning af dyrene tilbage i systemet
- Når der afhentes slagtedy, kommer vognmanden tidligt om morgenen i en ren og tom bil. Aftalen er at vognmanden kun befinder sig i udleveringsområdet og er iført rent tøj

Fokus på udleveringsfaciliteter

Hans Erik ønsker for fremtiden, at der kommer mere fokus på udleveringsfaciliteter hos leverandørerne. Når han kører rundt og henter kalve, og mange steder skal hente kalvene direkte i stalden blandt besætningens andre dyr, er der risiko for at bringe smitte rundt mellem besætningerne. Hvis der var en hytte, en udleverings-vogn eller boks, ville det minimere risikoen for at bringe smitte rundt. Inspiration til udleveringsfaciliteter kan hentes i Farmtest Kvæg nr. 96 på www.farmtest.dk